

Kennisbijeenkomst

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Hoe werken we samen aan de grote opgaven?

Woensdag 11 november

10.00 – 12.00 online inloop vanaf 9:45

Online bijeenkomst

<https://tudelft.zoom.us/j/92436208427>

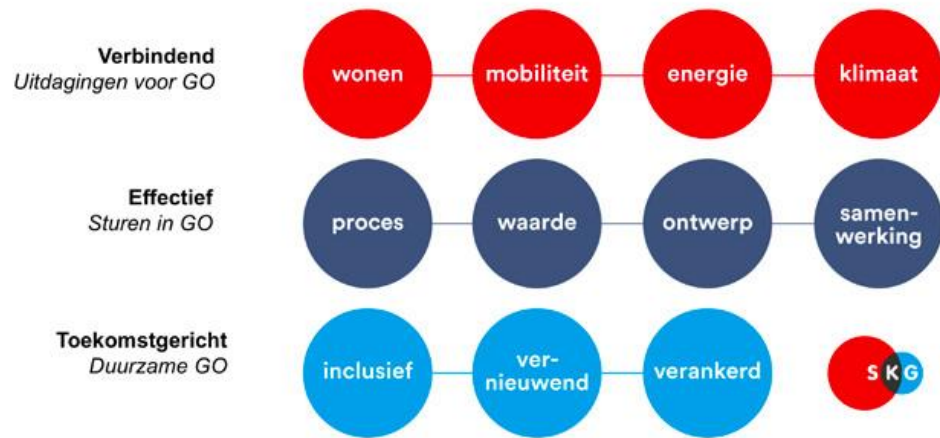
**Leerstoel
Gebiedsontwikkeling**

Programma

Vanaf 9:45	Online inloop
10.00 – 10:05	Opening en welkom Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling (SKG) Tom Daamen (dagvoorzitter) - Directeur SKG
10:05 – 10:25	Introductie en onderzoeksresultaten Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling Hedwig van der Linden - onderzoeker Leerstoel Gebiedsontwikkeling
10:25 – 10:45	Pitches panelleden Rol van ontwerp voor de grote opgaven Adri Duivesteijn, Jannemarie de Jonge, Maarten Janssen en Marco Broekman
10:45 – 11:55	Discussie experts Van toekomstvisies naar realiseerbare plannen Panelleden en Hans ten Hoeve, Yvonne van Mierlo, Paul Gerretsen en Fred Schoorl
11:55 – 12:00	Doorkijk 2021 Hoe verder? Jutta Hinterleitner - onderzoeker Leerstoel Gebiedsontwikkeling

Missie Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling

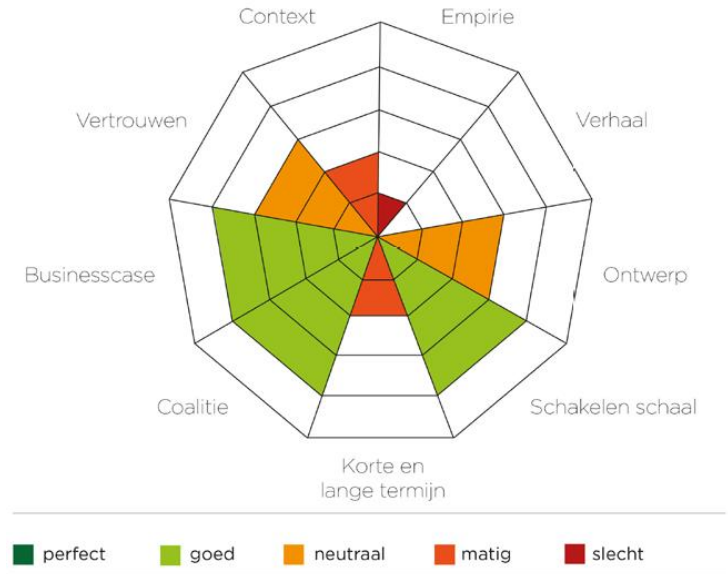
Het bevorderen van een professionele, reflectieve gebiedsontwikkelingspraktijk gericht op een duurzame gebouwde omgeving.

Indicatie: in welke mate zijn de ingrediënten van gebiedsontwikkeling op orde?

“Met een goed ontwerp kan naast het organiseren van de verbeelding tevens de doorwaadbare plaats worden gevonden”

“Het ‘verhaal’ is wellicht het minst grijpbare onderdeel van ons vakgebied, maar met alleen data en beleid komt een project niet als vanzelf van de grond”

Bron: Verdaas, 2019: 56

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Introductie onderzoekslijn en inzichten

Ir. Hedwig van der Linden – H.vanderlinden@tudelft.nl

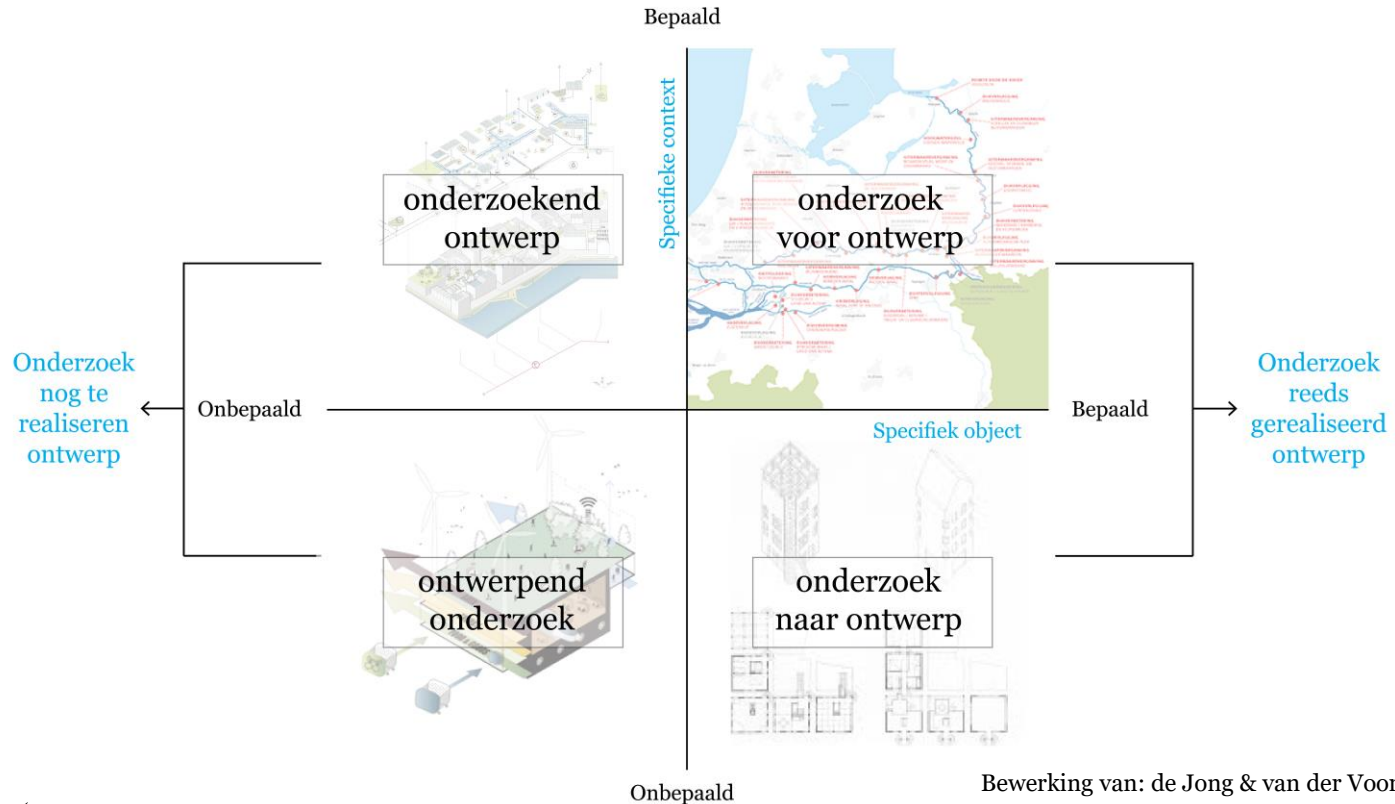
 Beeld: MVRDV, Almere 2.0
Concept Structuurvisie, 2009

Ontwerpen en gebiedsontwikkeling

1. Theorie: spraakverwarring
2. Praktijk: weerbarstig
3. Meerwaarde ontwerp: impact op gebiedsontwikkeling
4. Case studie: schaa sprong Almere
5. Doorwerking: hard en zacht

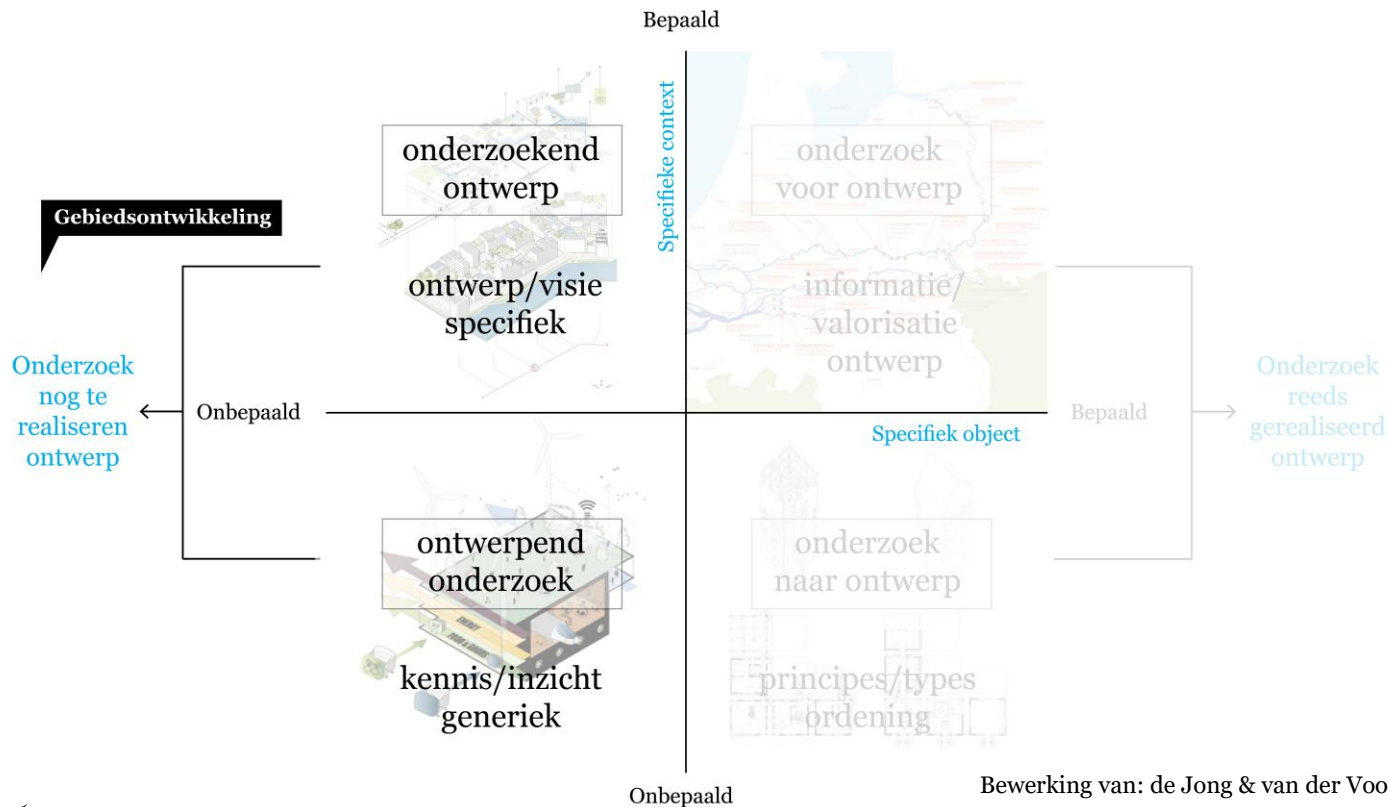

Relatie tussen ontwerp en onderzoek

Bewerking van: de Jong & van der Voordt, 2002

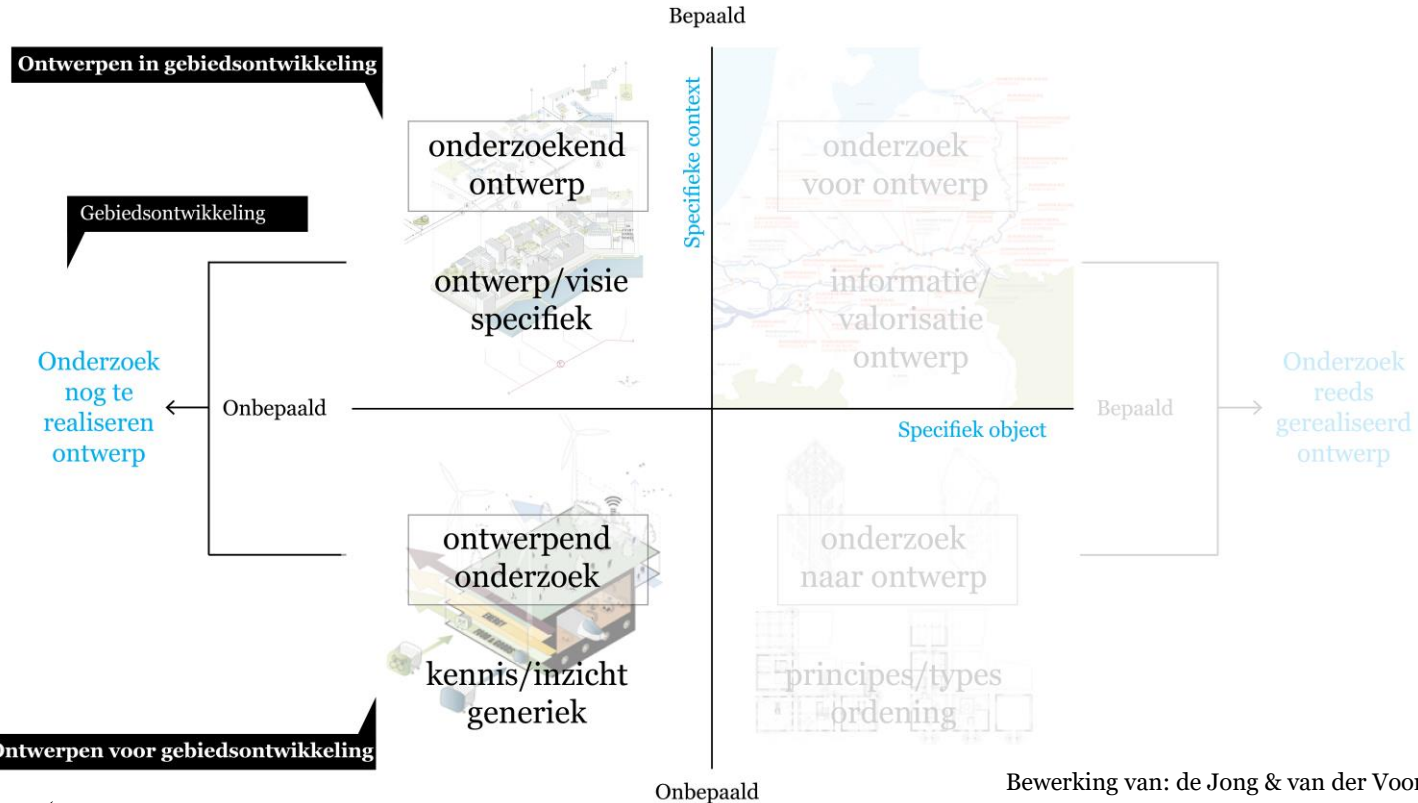
Verwachtingen uitkomst

Bewerking van: de Jong & van der Voordt, 2002

1. Theorie: spraakverwarring

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Bewerking van: de Jong & van der Voordt, 2002

1. Theorie: spraakverwarring

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, disciplines, functies, partijen en geldstromen.

Het ruimtelijk ontwikkelen of transformeren van een gebied.

Ontwerpen voor gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, het integreren van disciplinaire kennis en vaardigheden.

Het verkennen en verbeelden van mogelijke toekomsten voor een gebied.

Ontwerpen in gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van probleem en oplossingsperspectief, inkaderen van de ontwerp-opgaven en conflicten en het maken van keuzes.

Het verkennen, verbeelden en uitvoeren van haalbare toekomsten voor een gebied.

Bron: de Zeeuw, 2018; van den Boomen, et al. 2017; de Jonge, 2010

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, disciplines, functies, partijen en geldstromen.

Het ruimtelijk ontwikkelen of transformeren van een gebied.

Ontwerpen voor gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, het integreren van disciplinaire kennis en vaardigheden.

Het verkennen en verbeelden van mogelijke toekomst voor een gebied.

Ontwerpen in gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van probleem en oplossingsperspectief, inkaderen van de ontwerp-opgaven en conflicten en het maken van keuzes.

Het verkennen, verbeelden en uitvoeren van haalbare toekomst voor een gebied.

Bron: de Zeeuw, 2018; van den Boomen, et al. 2017; de Jonge, 2010

Ontwerpen voor gebiedsontwikkeling > Ontwikkelrichtingen en scenario's

Binckhorst: Maquette Scenario 'Following the market' - OMA

Almere Weerwater: zoom-in Concept Structuurvisie - MVRDV

Ontwerpen voor en in gebiedsontwikkeling

Gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, disciplines, functies, partijen en geldstromen.

Het ruimtelijk ontwikkelen of transformeren van een gebied.

Ontwerpen voor gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van belangen, het integreren van disciplinaire kennis en vaardigheden.

Het verkennen en verbeelden van mogelijke toekomstën voor een gebied.

Ontwerpen in gebiedsontwikkeling:

Het verbinden van probleem en oplossingsperspectief, inkaderen van de ontwerp-opgaven en conflicten en het maken van keuzes.

Het verkennen, verbeelden en uitvoeren van haalbare toekomstën voor een gebied.

Bron: de Zeeuw, 2018; van den Boomen, et al. 2017; de Jonge, 2010

Ontwerpen in gebiedsontwikkeling > Concept- en planontwikkeling

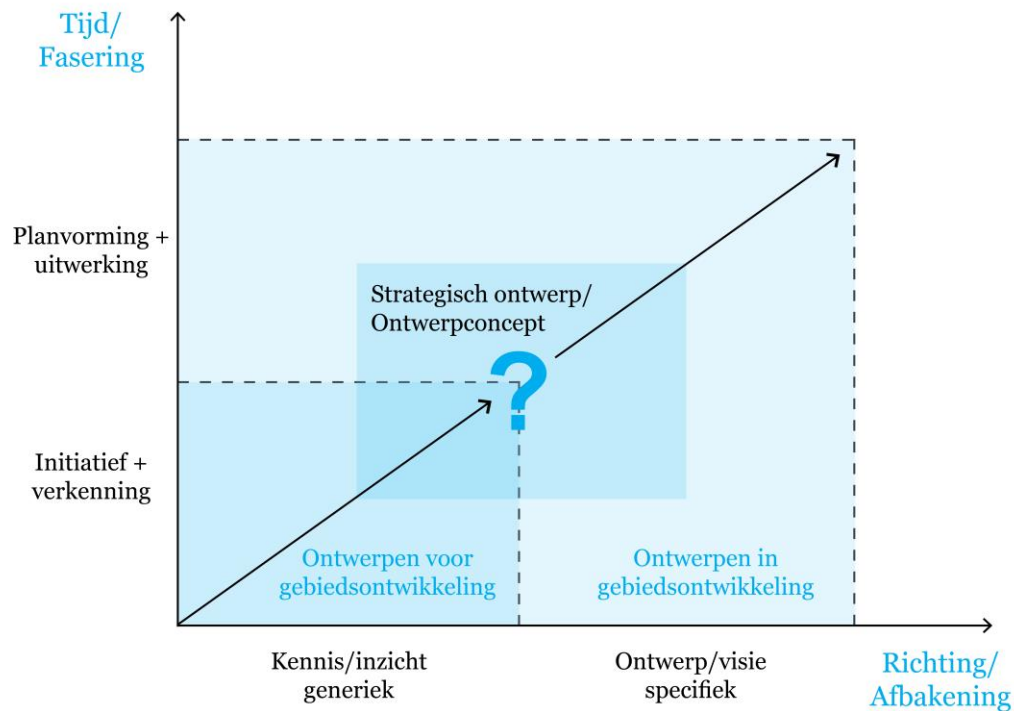

Binckhorst: Ontwerp Waterfrontpark Binckhorst
Okra Landschapsarchitecten

Almere Weerwater: Ontwerp Floriade 2022
Amvest, Witteveen + Bos, Erick Van Egeraat

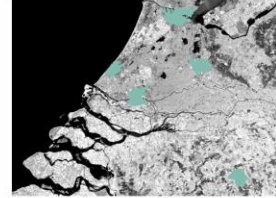
In theorie volgt de een op de ander, praktijk weerbarstiger

Bron: de Jonge, 2010 & 2016

Ontwerpstudie ‘De Stad van de Toekomst’: Opgave maar geen opdracht

- Completer zicht op de opgave;
- Vinden van gedeeld begrip en ambitie;
- Verbeelden van mogelijke toekomstën;
- Bewust worden van verborgen keuzes;
- Benutten van multidisciplinariteit.

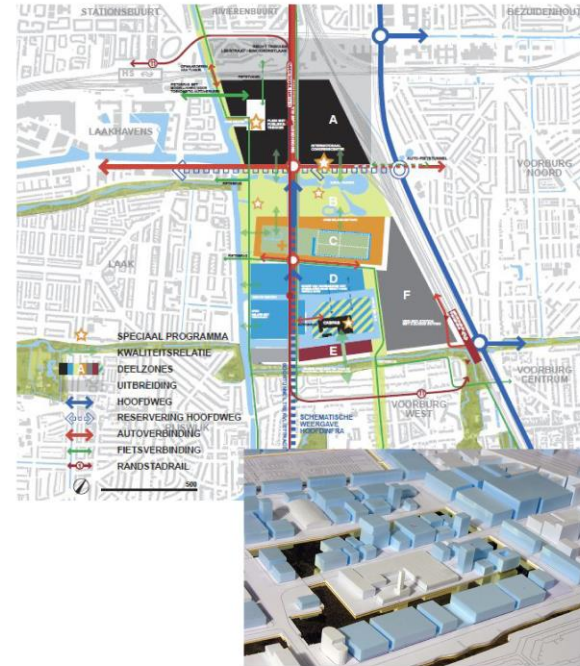

Ontwerp Nationale Omgevingsvisie, Ministerie van BZK, 2019

Binckhorst: van Ontwikkelingsscenario's naar Concept Masterplan

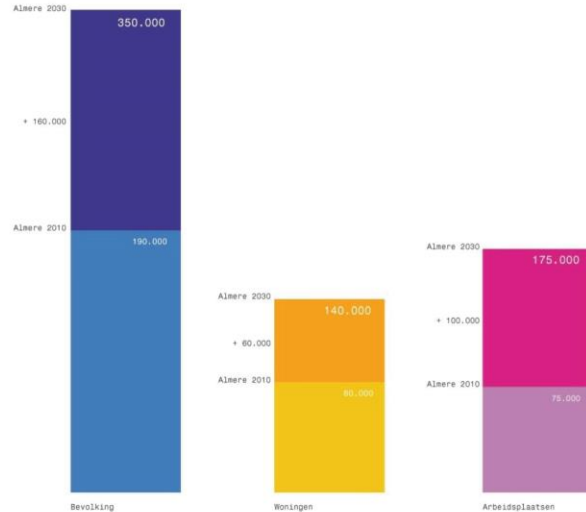
Ontwikkelingsscenario's voor de Binckhorst, juli 2006 - OMA

Concept Masterplan Binckhorst, mei 2007 - OMA

Bron: Alkemade & Veldman, 2006 & 2007

Schaalsprong Almere: van kwantitatieve opgave naar kwalitatieve opgave

Kwantitatieve opgave: 60.000 woningen en 100.000 arbeidsplaatsen

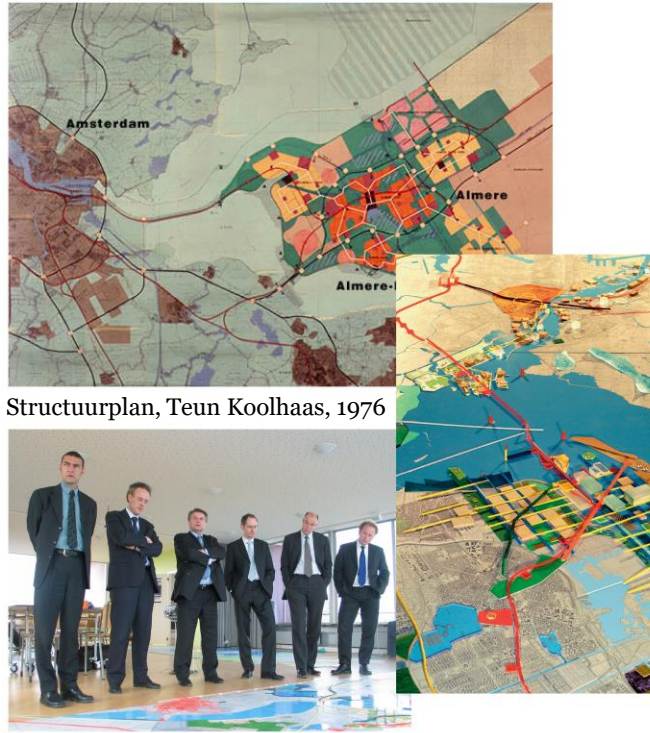

Kwalitatieve opgave: de Almere Principles, 2008

Bron: Gemeente Almere & MVRDV, 2009; Feddes & Duivesteijn, 2008

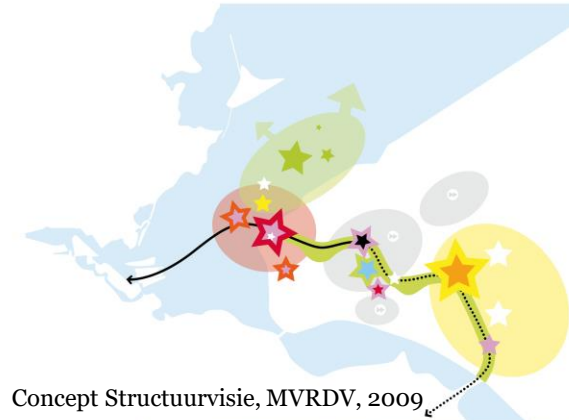
4. Case studie: schaalsprong Almere

Ontwerpen uit het verleden: geen garanties maar wel richting voor de toekomst

Structuurplan, Teun Koolhaas, 1976

Ontwerpatelier Atelier IJmeer, Teun Koolhaas, Ellen Marcusse, gemeente Almere en Amsterdam, 2003-2006

Concept Structuurvisie, MVRDV, 2009

Ontwerpstudie IJmeerverbinding, Posad, 2011

Ontwerpstudie > ontwerpstudie: EO Wijerprijsvraag > Ontwerpcasus IJland

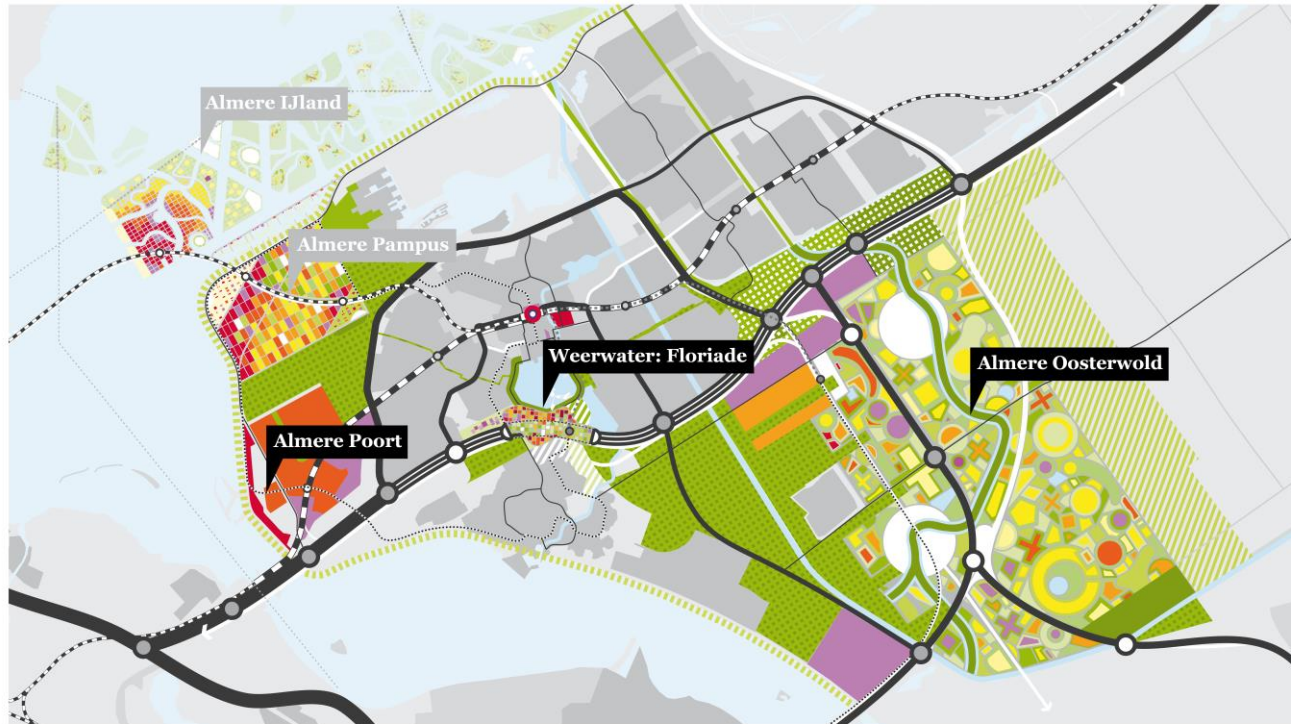

Eo Wijerprijsvraag IJmeer, Markeroog, West 8, 2007

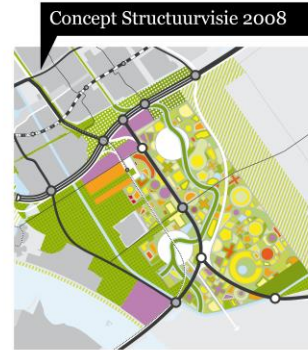
Ontwerpcasus Almere IJland, MVRDV + West 8 + William McDonough, 2009

Concept Structuurvisie Almere 2.0: Doorwerking tot gebiedsontwikkelingen

Bron: Gemeente Almere & MVRDV, 2009

Ontwerpprincipes > Ontwikkelingsstrategie > Gebiedsontwikkeling Oosterwold

Gebiedsontwikkeling Almere Oosterwold 2020

Bron: Gemeente Almere & MVRDV, 2009; RRAAM, 2012

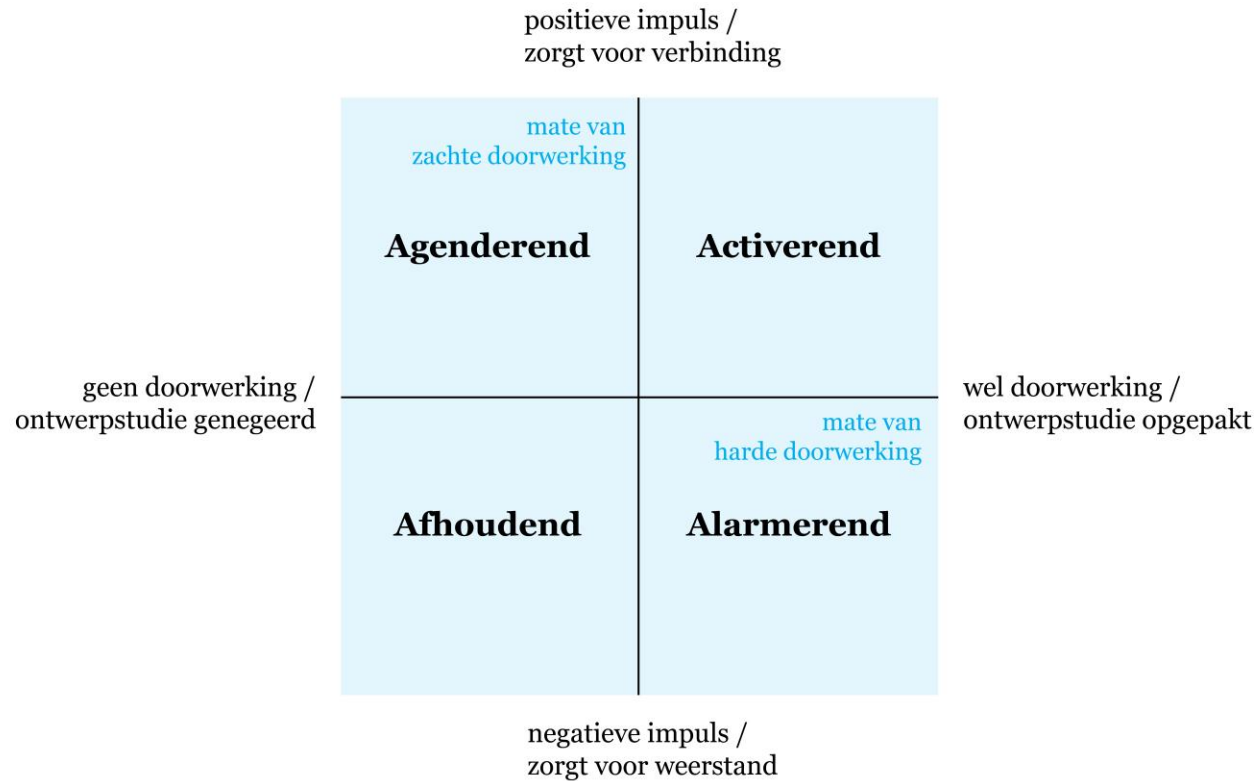
4. Case studie: schaalsprong Almere

Doorwerking van ontwerp: in 'harde' en 'zachte' omgevingen

Bron: Haughton, & Allmendinger, 2007; de Jong, Hajer & Hoffman, 2019

Rol ontwerpen: mate van doorwerking tot gebiedsontwikkeling

Paneldiscussie

De rol van ontwerp(en) voor het beantwoorden
aan de grote opgaven waar we voor staan.

Panelleden

Adri Duivesteijn

Jannemarie de Jonge (Wing)

Maarten Janssen (Amvest)

Marco Broekman (BURA)

Van toekomstvisies naar realiseerbare plannen

Hoe kunnen we ontwerp op de best mogelijke manier inzetten om oplossingen te vinden voor de opgaven waar we voor staan?

En welke aspecten vergroten de doorwerking van ontwerpend onderzoek naar concrete gebiedsontwikkelingen?

Panelleden

Adri Duivesteijn

Jannemarie de Jonge (Wing)

Maarten Janssen (Amvest)

Marco Broekman (BURA)

Experts

Hans ten Hoeve (Atelier X / BZK)

Yvonne van Mierlo (Blauwhoed Studio)

Paul Gerretsen (Vereniging Deltametropool)

Fred Schoorl (BNA)

HOE VERDER? - doorkijk 2021

Ontwerpend onderzoek en de uitvoering van de NOVI

Drie kernvragen:

- Hoe kan ontwerpkunde effectief geïntegreerd worden in verschillende uitvoeringstrajecten van de NOVI? (principes voor ontwerpen in GO)
- Onder welke ruimtelijke condities kunnen gebieden snel(ler) ontwikkeld worden tot toekomstbestendige, duurzame gebouwde omgevingen? (kansrijke gebieden)
- Op welke wijze kan de impact van ontwerpend onderzoek op de politieke, maatschappelijke en financiële haalbaarheid van gebiedsopgaven vergroot worden? (procesinnovatie)

Input voor de onderzoeksagenda? Mail ons!

J.T.Hinterleitner@tudelft.nl

**Leerstoel
Gebiedsontwikkeling**